

Bedevaartkerk en Ommegang

DE OMMEGANG

- 1 De betonnen omgang is in 1912 gebouwd, nadat een storm in 1910 de oude houten omheining verwoestte. Aan de muren hangen de staties van de kruisweg.
- 2 Het Martelveld met daarin de vijver waaruit pelgrims water putten.
- 3 In 1921 is op het Martelveld het koepelvormig monument (ciborium van architect J. Stuyt) met buitenaltaar opgericht.
- 4 Rond dit monument loopt een hardstenen rand die de contouren aangeeft van de fundering van de turfschuur.

BEDEVAARTKERK

- 5 De stenen kerk is ontworpen door architect H.J. de Vries uit Rotterdam en is op 29 april 1932 in gebruik genomen. Een bijzondere lichtinval verlicht het priesterkoor.
- 6 Het witmarmere altaar is een geschenk van de Nederlandse bisschoppen. Het tabernakel staat op een scheepje en herinnert aan de boottocht van Gorcum naar Den Briel. Het wordt afgesloten met een gevangensgrendel, die verwijst naar de gevangenschap.
- 7 De schrijn met stoffelijke resten bevindt zich voor het altaar. De schrijn werd vroeger meegedragen in de processies.
- 8 In het heiligdom zijn gedenktekenen van drie martelaren uit de 20e eeuw geplaatst: de heilige zuster Benedicta van het Kruis (Edith Stein), de zalige Karl Leisner en de zalige Titus Brandsma. Zij zijn drie martelaren uit de Tweede Wereldoorlog en indrukwekkende geloofsgetuigen.
- 9 Het Maarschalkerweerdorgel met daaronder schilderij van de ophanging geschilderd door Karel Frans Philippeau.
- 10 Drie klokken, 'Maria', 'Martinus' en 'Paulus' luiden ter ere van de heilige Martelaren van Gorcum in de klokkenstoel die in 2016 is geplaatst. De klokken komen van de H. Jacobuskerk in Oude Wetering.

- In de kerk staan negentien houten beelden van de Martelaren. Deze zijn afgebeeld met een touw om hun nek.

Franciscanen

NICOLAAS PIECK

Geboren in 1534. Priester gewijd in 1558 en ongeveer tien jaar later benoemd tot gardiaan van het Franciscanerklooster te Gorcum, dat toen twaalf paters en zes lekenbroeders telde. Hij en zijn mede-kloosterlingen hielpen de parochiepriesters door preken en het leiden van godsdienstige bijeenkomsten.

JEROEN VAN WEERT

Geboren in 1522. Pastoor in Goirle en trad later toe tot de Franciscanen. Maakte een pelgrimsreis naar het Heilig Land. In 1549 keerde hij terug. Voor zijn komst naar Gorcum was hij korte tijd gardiaan van het klooster in Bergen op Zoom.

NICASIUS VAN HEEZE

Geboren omstreeks 1522. Trad op ongeveer 22-jarige leeftijd in bij de Franciscanen. Blonk uit in het naleven van de gelofte van armoede. Bij de terechtstelling in Brielle trad deze stille en bescheiden geleerde onverwachts naar voren toen de Geuzen probeerden zijn jongere metgezellen tot geloofsafval over te halen.

GOVAERT VAN MERVEL

Geboren rond 1512. Koster van het Gorcumse klooster. In de kloosterkapel had hij een drukke biechtpraktijk. Hij was een van de mannen die de jongere geestelijken moed insprak om stand te houden.

WILLEHAD DE DEEN

Geboren in 1482. Oudste van de martelaren. Trad in bij de Franciscanen te Flensburg. Na de opheffing van de kloosters tijdens de regering van koning Frederik I van Denemarken, vluchtte hij in 1528 naar Engeland. Nadat de Engelse koning in 1533 met Rome brak en de kloosters ophief, week hij uit naar Schotland. Toen ook daar in 1560 de kloosters werden opgeheven en de monniken verjaagd, vond hij op 78-jarige leeftijd een toevlucht in het klooster in Gorcum.

DIRK VAN DER EEM

Waarschijnlijk geboren in 1499. Toen hij te kennen gaf priester te willen worden, stelde zijn invloedrijke familie hem een rijke prebende (opbrengst uit kerkelijke goederen) in het vooruitzicht. Hij sloeg het aanbod af en trad in bij de Franciscanen. Tijdens de gevangenneming en de ontberingen in Gorcum was hij een toonbeeld van rust voor zijn medegevangenen.

ANTOON VAN WEERT

Geboren waarschijnlijk in 1523. Een welsprekend predikant, blijmoedig van geest, hard voor zichzelf, mild voor anderen en stipt in het onderhouden van de regels van zijn orde.

ANTONIUS VAN HOORNAAR

Bij zijn marteldood zal hij 40 à 45 jaar oud zijn geweest. Hij trad in bij de Franciscanen en werd na zijn priesterwijding aangesteld als volksprediker.

FRANCISCUS DE ROYE VAN BRUSSEL

Geboren rond 1549. Hoewel hij zijn studie nog niet had voltooid, werd hij op 22-jarige leeftijd priester gewijd. In 1570 kwam hij naar het klooster in Gorcum.

PETRUS VAN ASSCHE, BROEDER

Geboren rond 1530. Hij trad in bij de Franciscanen. In Gorcum was hij de econoom van het klooster.

CORNELIS VAN WIJCK, BROEDER

Hij zal bij zijn dood tussen de 18 en 24 jaar oud zijn geweest en was de hulp van Petrus van Assche.

Augustijn

JOHANNES LENAERTS VAN OISTERWIJK

Vermoedelijk in 1504 geboren. Econoom van het klooster van de reguliere kanunniken in Den Briel. Later rector van het Augustinessenklooster in Gorcum.

Dominicaan

JAN VAN KEULEN

Trad in bij de dominicanen in Keulen en werd pastoor in Hoornaar, een klein dorpje ten noorden van Gorcum. Na de gevangenneming van de geestelijken in Gorcum kwam hij naar de stad en diende er de sacramenten toe. Hij werd aangehouden en bij de andere gevangenen gevoegd. Hij zal ongeveer 50 jaar oud zijn geweest.

Norbertijnen

ADRIAAN VAN HILVARENBEEK

Geboren rond 1528. Hij trad in bij de norbertijnen van Middelburg. Rond 1560 pastoor in Aagtekerk in Zeeland. Rond april 1572 pastoor in Monster. In de nacht van 6 op 7 juli worden hij, de kapelaan en diens inwonende oude vader gevangengenomen door rondstropende Geuzen en naar Brielle vervoerd.

JACOB LACOPS

Geboren rond 1541. In 1561 legde hij zijn kloostergeloften af. In 1566 ging hij over naar de reformatie, werd predikant, maar keerde na enige maanden terug naar het klooster. Rond 1571 werd hij kapelaan in Monster.

Wie zijn de martelaren?

Wereldheren

LEONARDUS VAN VEGHEL

Geboren in 1527. Studeerde in Leuven met Nicolaas Pieck, Nicasius van Heeze en Nicolaas Janssen van Poppel. Werd pastoor in Gorcum op 29-jarige leeftijd. Een man met een oprecht karakter, geleerde en welbespraakt. In het jaar vóór zijn dood, toen godsdienstige spanningen in Gorcum toenamen, wees hij een pastoraat in Gouda van de hand.

NICOLAAS JANSSEN VAN POPPEL

Geboren in 1532. Leonardus van Veghel riep hem in 1558 als kapelaan naar Gorcum. Hij was een devoot, nauwgezet en ijverig priester. Hij overwoog toe te treden in de Jezuïetenorde, maar onder andere Leonardus van Veghel overtuigde hem ervan dat zijn taak in Gorcum lag.

GOVAERT VAN DUYNEN

Geboren in 1502. Studeerde in Parijs en werd daar studiebegeleider van een groep theologiestudenten. Hij koos na lang aarzelen voor het priesterschap. Hij achtte zich er onwaardig voor. Eerst pastoor in Frans-Vlaanderen, maar keerde na een mentale inzinking terug naar zijn geboortestad. Sprak de anderen bij de terechtstelling met grote helderheid van geest moed in.

ANDRIES WOUTERS

Waarschijnlijk geboren in 1542. Pastoor te Heinenoord (een dorpje op Oud-Beijerland). Werd bij een strooptocht van de Geuzen langs de Maas aangehouden en naar Den Briel gebracht.

